

## ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 28 cor.  $\frac{1}{2}$  an14 cor.  $\frac{1}{4}$  7 cor.

Un număr 30 fileri.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 32 coroane

 $\frac{1}{2}$  an 16 cor.  $\frac{1}{4}$  an

8 coroane.

# Unirea

## INSERTIUNI.

Un șir garmond:  
odată 84 fil., a doua  
oară 72 fil., a treia  
oară 60 fil.

□ □

Tot ce privește foaia  
să se adreseze la Re-  
dacțiunea și Admini-  
strațiunea „Unirii”  
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Mercurea și Sâmbăta.

## Vorbirea contelui Tisza.

Contele Tisza a sulevat în dietă o chestie pe cât de actuală pe atâta de adevărată. A arătat greșelile ce s'au făcut în trecut prin o politică de alimentație greșită, care mai ales în timpul din urmă a ținut să favorizeze pe orășeni în sarcina celor dela sate. A atăcat mai ales pe fostul ministru al alimentației publice pe contele Hadik, pe care l-a învinuit, că mizeria și lipsa de alimente a luat pe alocurea proporții mari, iar în primăvara anului acesta, guvernul a fost constăns a ordona o recvirare generală, împreună cu mii de neajunsuri, căci numai în chipul acesta se putea asigura aprovizionarea publică până la noua recoltă.

Recvirările aceste au atins greu populația dela sate și mai ales pe cei neaprovizionați de pe sate, cari au rămas fără vre-o perspectivă, că cine să va îngriji și de ei? Guvernele au stat de orășeni. Au ținut ca aceștia să aibă toate în preț maximal: bucate, unsoare, ouă, brânză, carne. Și fiindcă toate aceste vin dela sate, dela plugari, s'au luat dispoziții aspre, ca articolii de prima secunda și terția necesitate să vină la timp, ca orașele să aibă de toate după prețul statorit, după munca statorită, fără a aplica și față de orășeni restricțiile aceste în proporția, ce o cereau interesele sâtenilor.

Așa s'a creat apoi situația paradoxă, că până când rodul muncii țăranului a fost strict supravegheat și pus la dispoziția autorităților, cel al meseriașului, al comerciantului, al fabricelor s'a lăsat în bună chibzuiala lor, vorbind numai de articolii de prima necesitate. Incălțămintele sunt azi articoli de lux, căci se cer sume fabuloase. Postavari, pâlării, pieptare, unelte economice, recvizite de casă și cele mai trebu-

toare lucruri numai cu prețuri oribile se pot căpăta. Un cismar își croște sume neînchipuite pentru trei împunsături; curelarul, funarul, butnarul, zidarul de asemenea.

Orășenii își statoresc ei prețul muncii și al fabricatelor (o bute mijlocie e azi 1000 cor.), iar pe al țăranului îl țin sub strict control și-l reclamă pe calea autorităților publice. Urmarea e, că fabricile și comercianții au făcut enorme averi, iar capitalele interprinderilor și al insotirilor s'au duplicat și triplicat pretutindeni.

E datorința guvernului să revină asupra acestei situații nesănătoase și să normeze o cale dreaptă pentru toți pe o formă, oprind pofta de îmbogățire și lacomă de exploatare și într-o parte și în cealaltă. Nu tot celce strigă mai tare, are dreptate, mai au dreptate și milioanele acele, cari pe întinsul pământ al țării lucrează, adună, dau ce li-se cere fără a crâcni, căci țăranul știe și e dedat a da când necesitățile publice reclamă aceasta. Așteaptă însă ca recvirăția să se estindă și asupra articolilor de prima necesitate, reclamate de trebuințele lui casnice și economice, și să se pună stavilă și acelor orășeni, cari ar vrea să-i ia lui tot, în schimb ei să nu dea nimic.

**Politica internă.** În politica internă se remarcă interpelația contelui Tisza în chestia alimentării publice. Contele Tisza a spus în dietă, că politica alimentației publice a eșuat total, deoarece guvernul ce a urmat guvernului său a făcut greșeli piramidale, pe cari acum le expiază locuitorii. Contele Hadik, fostul ministru al alimentației a favorizat pe orășeni față cu populația rurală, urmarea a fost, că poporul dela sate flămânzește în înțelesul adevărat al cuvântului, deși el este care produce și ține și orașele. Actualul ministru, principele Windisch-

grätz a luat o grea sarcină dela antecesor. A trebuit să ordoneze recvirarea pe întreg teritoriul țării, care pe alocurea a adus enorme mizerii pe populația dela sate. Comunele n'au avut de unde să alimenteze pe cei rămași neaprovizionați. Din pricina aceasta s'au iscat o mulțime de nemulțumiri.

Prințul Windischgrätz a răspuns, că a luat măsuri, ca în anul acesta fiecare comună să aibă cvantul de bucate necesar, ca pe locuitorii săi să-i poată prevedea fără mare greutate până la recolta viitoare.

**Evenimentele din Rusia.** Situația în Rusia este încă absolut nelămurită. Guvernul lui Lenin și Trocky, care a proclamat stăpânirea proletariatului în întreaga Rusia, este strimtorat din zi în zi atât de contrarevoluția burjoaziei, cât și de inimizii externi, cari strâng tot mai mult inelul în jurul Moscvei și Petrogradului. Englezii pătrund spre sud dealungul liniei ferate Petrograd—Murman. Bombardează deja orașul Arhangelsk dela Marea-albă. Detașamente engleze au coborât până la lacul Onega, unde au ocupat puncte însemnate. Dinspre Ural trupele ceho-slovace înaintează fără rezistență spre — Moscva. Afirmative au ocupat și orașul Orenburg și sunt numai 200 klm. de Moscova. În portul Vladivostoc au debarcat trupe japoneze, cari voesc să vină întru ajutorul cehilor.

Guvernul rusesc se află astfel înaintea unor evenimente, cari pot să determine soarta viitoare a Rusiei. Lenin face sforțări uriașe spre a mântui situația. Într-o adunare a sovjetelor, a descris fidel situația, cerând sprijinul muncitorilor și al militarilor împotriva dușmanilor Rusiei socialiste. A spus, că plugarii nu vor da îndărăpt pământurile capturate dela boeri, nici muncitorii nu vor lăsa fabricile din posesiunea lor. Adunarea a votat 300 milioane pentru apărarea rezultatelor revoluției și pentru o expediție împotriva cehilor. Lenin cu nici un preț

nu voește să declare războiul Angliei, iar trupelor rusești le-a dat ordin să apere teritoriul Rusiei împotriva englezilor, fără însă a trece la ofensivă.

Mai nou se comunică, că Trocky a părăsit Moscova și a plecat la Petrograd. Plecarea lui Trocky a făcut adâncă impresie în cercurile guvernamentale rusești. Se crede, că guvernul Lenin—Trocky va fi silit să se retragă în curând.

### Din dieceza Gherlei.

— Starea fondurilor. — Fondul viduo-orfanal. —

#### I.

În zilele acestea am primit arătarea peste starea fondurilor diecezane de Gherla, administrate de Veneratul Capitul Catedral, cu finea anului 1917 și studiând puțin cifrele din această arătare, pun să grăiesc cifrele.

Capitalul întreg de sub administrarea Capitulară face 3.754.843 cor. 21 fileri repartizat pe mai multe fonduri și fundațiuni cu diverse meniri.

Cel mai mare fond cu suma respectabilă de 812.909 cor. 34 fil. este fondul școlar din vicariatul Rodnei.

Urmează după el fondul viduo-orfanal ardelean cu suma de 761.499 cor. 51 fil., iară după el fondul de penziune al preoților ardeleni în sumă de 278.070 cor. 60 fil. Cu puțin stă mai în urmă fondul de penziune viduo-orfanal ungurean cu suma de 261.802 cor. 58 fil. și după el fondul orfanotrofial ungurean cu 205.389 cor. 03 fil., iară în urma acestuia fondul orfanotrofial ardelean cu 109.850 cor. 27 fil.

Cifrele aceste sunt grăitoare. Din ele vedem, că atât fondul de penziune al văduvelor

preotese ungurene cât și fondul orfanotrofial ungurean stau mai bine ea cele ardeleni, atât preoteselor văduve ungurene cât și orfanilor de preoți ungureni revenindu-le cvote mai mari de penziuni, numărul lor fiind proporțional mai mic decât al celor ardeleni.

Constat, că fondul de penziune al preoteselor văduve ardeleni face aproape 1 milion coroane și văduvele preotese primesc penziune anuală — risum teneatis — 200 coroane, acuma când se cumpără 1 mierză de cucuruz cu 200—240 cor. și când o pereche de ghețe costă 270—300 cor., ca să tac de alți articlii de traiu și de îmbrăcăminte. Fondul de penziune al preoților deficienți ardeleni face 17.234 cor. 44 fil. Aceste două fonduri având aceeași menire s'ar putea contopi și ar da suma de 295.305 cor. 04 fil. și nefiind mulți preoți deficienți, li-s'ar putea mări penziunile respective ajutoarele.

Acuma de curând am citit în organul de publicitate bisericesc »Unirea« dureroasa constatare că proteșele văduve sunt avizate a se băga servitoare și a-se umili astfel pe sine și tagma preotească. Nu sunt de condamnat, ci de compătimit. Foamea și goliciunea silește pe om la orice. *Magnum opprobrium pauperies, jubet quidvis et facere et pati.*

Dar oare nu avem puțința a-le ajutama, ca să nu fie silite a trăi în condiții așa de umilitoare?

Dorința clerului la întemeierea fondului de penziune preotească a fost, ca să mărească cu aceasta fondul de penziune al preoteselor văduve și astfel să sară întru ajutorul lor, ca să poată fi împărțite cu o penziune mai bună, sau mai explicit clerul a intenționat contopirea fondului de penziune preotească cu acela al văduvelor. Și lucrul e firesc. Preotul până când poate servi, bucuros servește și este pentru el

fericitor a putea deprinde funcțiunile sacre. După ele primește stolă și traiul lui este ușurat. Sunt exemple, că preoți penzionați, însănătoșându-se, s'au reactivat, au cerut din nou beneficii și au abzis de penziune.

Mai rău sunt situate văduvele preotese rămase de soții lor preoți repausați. Lor cu moartea soților le-a căzut coroana de pe cap. Nu este cine să le câștige nimic. Au copii de școlarizat. De unde din ce? Din cele 200 coroane penziune, ori din cele 40 coroane revenite unui orfan de preot? Sunt aceste penziuni adecuate timpului și stărilor de astăzi?

Să ne rentoarcem dreptaceea la intențiunea clerului, ce a avut-o la întemeierea fondului de penziune preotească și care intențiune a fost restălmăcită străin de intențiunea clerului de factorii cu influință la întemeierea fondului. Scriitorul acestor orduri își aduce aminte cu câtă iritație desbăteă preoțimea la conveniri sfruntarea dorinții sale de a sări în ajutorul preoteselor văduve cu acest fond la întemeierea căruia cu dragă voie au contribuit din banii de congruă fiecare preot suma de 320 coroane, în rate anuale de câte 80 coroane.

Noi clerul din păstoria sufletelor declarăm, că dorim contopirea fondului de penziune preotească cu fondul de penziune al văduvelor preotese și să li-se mărească penziunea acestora grabnic și în mod însemnat.

Rugăm deci și pe această cale Venerata superioritate bisericească, să convoace îngrabă un sinod diecezan în această cauză, ori dacă aceasta nu se poate din anumite considerațiuni să se convoace un sinod protopopesc a tuturor protopopilor din părțile ardeleni, ca să se aducă hotărâre în cauza ajutorului grabnic pentru văduvele preotese și orfanii de preoți. Avem episcop tinăr, agil, cu inimă, sperăm plină de simțeminte nobile, care nu

## FOIȚA.

### Scrisoare.

— Răspuns la foiletonul din »Unirea« Nr. 44—1918. —

*Iubite Domnule Sandu!*

Scrisoarea DTale a sosit în sătușorul nostru, dela cotitura drumului de țară, tocmai azi, într'o Duminecă de Iulie. M'am fost retras în odăița dinspre grădinița cu flori, m'am fost așezat la fereastra adumbrită de podoaba crengilor de măr, încărcată cu fructe răscapte și visam departe. O ușoară indispoziție îmi trecea prin suflet, ca o adiere tainică din August, când îngălbinesc și cad pe cărări întâiele frunze. Și scrisoarea DTale mi-a umplut deodată toată ființa de-o bucurie nedeserisă și odăița de lumină. Am citit-o până în sfârșit cu o poftă și plăcere ca și când ași fi citit scrisoarea unui vechiu și bun cunoscut, dela care am așteptat de multă vreme ceva semn de viață. Ți-am admirat elasticitatea în exprimarea ideilor; m'am oprit în multe locuri la frumusețile de stil și am simțit o adâncă satisfacție sufletească pentru dragostea, cu care te apropii de searștea vieții noastre dela sate.

Ți mulțămesc pentru interesul ce-l arăți față de presupusa mea singurătate și

în deosebi ți mulțămesc pentru ofertul drăguț ce mi-l faci, angajând-te cu preveniență de a-mi alunga din când în când monotonia elipelor pustii, petrecute în singurătatea sătușorului nostru dela cotitura drumului de țară. Nu-mi pot ascunde însă impresia fugară ce mi-a însușat-o scrisoarea DTale privitor la unele momente din viața dela sate, pe cari, în chilia DTale de studiu, dela masa de scris, nu mă îndolesc, că ai încrent să le redai cu toată sinceritatea sufletului. Ai întrezărit sătușorul nostru într'o Duminecă după amiază, în aceeași lumină și căldură înăbușitoare de Iulie ca și altele, cu ulicioarele pustii, învăluit într'un vâl de tristețe... Cu neveste cernite, cu babe încărligate de suferințe și așteptări, cu tineretul fără horă în vatra satului... „O, războiul a stors de mult și acest colț de romanticism din viața satelor noastre. Flăcării sunt pe la Piave și prin Albania, iar fetele fărîmă lacrimile ferbinți ale unei așteptări îndelungate pe uliți tăcute. Pe din jos de sat, pe fața prăvoasă a drumului de țară, nu se vede suflet de om; înzădar ți porți Tu, duiceasă fică a popii Grigore, ochii în lung și lat; în jurul Vostru nu sunt clerici, iar cei câțiva școlărei din satul de peste deal își văd de jocurile lor copilărești în cuprinsurile răcoroase ale săvoiuului dela ei...“ Da, așa ar trebui să fie! Așa ar fi demn și firesc astăzi aspectul vieții

satelor, oamenilor, lumii întregi. DTa te-ai eugetat logic, reflectând la trecutul recent și tot așa ai făcut o concluzie logică. Cu ochii DTale de vizionar, dela masa de scris, ai văzut satele noastre pustii, mamele întristate, nevestele topite de jale și fetele cu părul despletit.

Așa a fost la începutul acestui războiu cumplit, când a plecat deodată toată sala noastră și a Ardealului spre zărite înroșite de granatele tuturor fronturilor. Și aceeași impresie ar trebui să stăpânească și astăzi coloritul satelor, oamenilor, lumii rămase acasă! Dar, vai, se înșeală amar teți câți își închipuiesc și zugrăvesc astăzi o astfel de stare sufletească a satelor, a poporului, a lumii — precum se pare, că ți-o închipuiești și DTa de-acolo din chilia de studiu...

Altfel s'a dezvoltat spiritul oamenilor, decum s'ar fi așteptat, după atâția ani de cumplite suferințe generale. În loc să ne purificăm, ne-am josnicit și mai mult, în loc să devenim mai buni, am devenit mai răi!

Ori nu te-ai abătut poate niciodată în timpul mai nou și DTa măcar odată prin sate să le studiezi în realitate nivelul moral? Să te convingi, că poate niciodată nu s'au încrestat în cronica satelor mai multe cazuri de depravări, ca dela începutul războiului încoace! Iar în ce privește hora din vatra

poate să rămână nepăsătoare la atâtea strigate de durere din toate părțile, doritor să dea un avânt mersului regulat al afacerilor bisericești. Iară una dintre afacerile cele mai arzătoare este regularea stării deplorabile a nefericitelor văduve preotese și a orfanilor de preot.

Îl rugăm deci ca pe capul nostru și îl conjurăm să nu întârzie cu regularea acestei afaceri atât de arzătoare și atingătoare de onoarea noastră a clerului.

Fondul viduo-orfanal de penziune preoțesc laolaltă trece peste 1 milion coroane cu 39.569 coroane.

Să se voteze un ajutor grabnic extraordinar. Și așa suma intereselor restante cu finea anului 1917 a tuturor fondurilor cu menire de ajutorare a văduvelor și orfanilor de preoți este considerabila sumă de 22.262.80. Aceste interese nu fructifică nimica și lăsate neincassate din an în an sporesc și apoi se abscriu în detrimentul fondurilor, precum s'a întâmplat aceasta de multeori în trecut. Mai bine să se desvoalte mai multă energie în incassarea intereselor și să se dea ajutor văduvelor și orfanilor de preot și atunci nu am purta conștiința noastră apăsată de păcatul, că lăsăm pe surorile noastre și pe copiii fraților noștri adormiți să plângă de foame și de goliciune și a se umili la rolul umilitor de servitor.

Sperez, că cele scrise le-am scos din inima fiecărui preot.

Reteag, la 26/VII 1918.

Ioan Sonea,  
adm. protop.

## Războiul european.

Ofenziva germanilor întreprinsă împotriva francezilor n'a avut rezultatul așteptat de puterile centrale. Aceasta o spune însuși șeful statului major

german, generalul Ludendorff, care într'un comunicat declară, că trupele germane în înaintarea lor au dat de obstacole, pe cari n'a putut să le prevadă. Urmarea a fost, că germanii deși au trecut râul Marna și au fost de câteva zeci klm. de Paris, pe urma contraofenzivei generalului Foch, au fost nevoiți să se retragă.

Comunicatele oficiale germane ne spun, că la retragerea trupelor germane ștabul a avut în vedere acel plan strategic de-a cauză trupelor franco-americe și engleze perderi cât se poate de senzibile și a asigură pentru operațiunile militare viitoare o linie de bătae mai potrivită, ca cea de acum. De altcun francezii n'au pătruns mai adânc pe teritoriul cucerit de germani decât 30—50 klm. Au ocupat Soissons-ul și au respins pe germani pe linia Aisne-Vesle. Pentru germani înseamnă linia nouă o scurtime de front de câțiva zeci de klm. ceea ce face posibil, ca să-și reabiliteze din nou armatele, făcându-le capabile nu numai de apărare, ci și pentru o nouă ofenzivă împotriva francezilor.

Pe teritoriul albanez în peninsula balcanică ofenziva Italianilor a eșuat total. Trupele noastre, cari în fața inamicului numerice cu mult superior, au fost nevoite să se retragă până la râul Semen, au luat sub generalul Pflanzer-Baltin, contra-ofenziva și i-au respins pretutindeni pe Italiani, înaintând victorioase până în valea Devoli, unde luptele încă deurg.

s'a spulberat așa o avere, așa o sumă de bani, încât cu aceea s'ar fi putut salva atâtea și atâtea vieți mixere de orfani de războiu, sau de preotese văduve!

Dar poate m'am prea depărtat de la cadrele competente. Iartă însă, iubite domnule Sandu, și de cumva te îndolești asupra bazei reale din aceste câteva observații și reflexii, atât D.Ta, cât și toți aceia, pe cari i-au obosit cărțile de studiu, coborâți-vă de acolo de unde toate apar în culoare ideală, în mijlocul lumii reale. Veniți la noi, la sate! Vă vom aștepta cu pâine albă, inimi primiteare și toate bunățile pământului. Veniți și în sâtușorul nostru dela cetitura drumului de țară. Veniți senini, dar pururi serioși, cuminți și conștii de gravitatea vremilor, pe cari le trăim.

Așa Vă primim cu drag. *Otilia.*

*Que mihi fortunam, si non conceditur uti?*  
La ce bun norocul, dacă nu mi-e îngăduit să mă folosesc de el?

Horatiu, Epist. I. 5, 12.

*Quos Jupiter perdere vult, dementat prius.*  
Jupiter ia mai întâi mințile acolui, pe care vrea să-l prăpădească.

Sofocle, Antigona 620.

MARIAN: »Dicționar de citate.

## Informațiuni.

### Cătră cetitori.

P. T. Abonenți sunt rugați să binevoiască a-și solvi abonamentul.

În deosebi rugăm pe domniile reștanțieri, să facă bine să ne plătească, căci speșele edării foaiei sunt mari și din parte-ne am fost destul de indulgenți până acum.

Redacția și Administrația  
„UNIRII”.

### Vicarul capitular la Budapesta.

Ilustritatea Sa părintele vicar *Dr. Vasile Suciu* a umblat săptămâna trecută la Budapesta în cauza mai multor chestii arhidiecezane urgente. Ilustritatea Sa s'a înapoiat Marți la reședință.

### Deputatul *Dr. Siegescu* ridicat la rangul de nobil.

Se anunță oficios: Majestatea Sa a acordat rangul de nobil ungar, cu predicatul de »*Krassószékás*» consilierului de curte regal ungar, deputatului și profesorului universitar *Dr. Iosif Siegescu* și urmașilor lui legali, — aceasta ca recunoaștere a activității sale rodnice și utile.

Episcopul *Miron Cristea* de 50 ani. P. S. Sa episcopul Caransebeșului a implinit vârsta de 50 ani. Din acest prilej a fost viu felicitat din partea tuturor prietenilor și cunoscuților.

Capli bisericii gr. or. la ministrul cultelor. Arhieriei bisericii gr.-or. române s'au prezentat corporativ la ministrul de culte *Zichy*, spre a aplană divergențele, ce s'au ivit între guvernul cultelor și biserica gr.-or. română. Chestiile, cari au format discuția dintre ministru și episcopii gr.-or. sunt: Chestia școlilor dela graniță; comisarul guvernului la sinoade și chestia contractului, ce ministrul pretinde să se încheie priviter la școlile medii din Brașov și Brad.

La moartea lui *Andrieu Cosma*. Primim următoarele: *Preastimată Doamnă!* Cu profundă durere îmi împlinesc jalnica și trista datorință, din incidentul morții preaiubitului Domniilor Voastre soț, al bunului și înțeleptului părinte de familie, a sincerului și devotatului amic al cunoscuților, a mecenatului binelui comun, a patronului și părintitorului culturii și literaturii, a protectorului celor lipsiți, a fiului brav și devotat al națiunii române, — a întemeiatorului și directorului institutului de credit »*Silvania*« din Șimleu: a fericitului *Andrieu cândva Cosma*, care deși la vârstă înaltă, dar totuș preacurând s'a depărtat dintre ai săi, — care luptă bună s'a luptat și va putea zice cu străbunul *Cicerone*: »Nu-mi pare rău că am trăit, trăind așa, ca să nu se zică, că m'am născut înzădar».

Onoarea, numele și laudele lui vor fi eterne.

Te rog, Doamnă, să primești dela subscrisul celea mai sincere condolențe.

Părintele îndurărilor să Vă trimită mângâiere și curaj, a suportă cu rezignațiune durerea ce v'a ajuns!

Pe baza vechilor cunoștințe și a relațiilor familiare în ziua de azi pentru repausul nobilului defunct am servit una sfântă liturgie. — Bunul Dumnezeu să așeze sufletul său, unde toți sântii și dreptii se odihnesc. În veci amintirea lui! — *Ioan Popiliu*, preot gr. cat. în Marca.

**Albumul de război al regimentului de inf. rez. nr. 50.** Este deja cunoscut înaintea p. t. publicului, că regimentul de inf. nr. 50. edă sub titlul de sus un op comemorativ în memoria faptelor neperitoare a ofițerilor și feciorilor săi.

Ca cartea aceasta în orice privință să corespundă recerștelor dorite, pe calea aceasta rugăm prietini, cunoscuții și rudele regimentului, ca să binevoiască a pune la dispoziție redacțiunii albumului de război (*Schriftleitung des Kriegsalbums des I. R. 50. Palanka in Serbien*), toate fotografiile, notițele, jurnalele și alte date referitoare la regiment și aflătoare în posesiunea lor. Deosebit preț atribuim datelor și fotografiilor acelor aparținători a regimentului, cari a căzut și dispărut în război, ori au devenit invalizi și au fost eliberați în decursul războiului de serviciul militar.

Jurnalele și notițele după decopizare, fotografiile după reproducțiune le vom restitui intact proprietarilor.

**400 posturi de învățători români** sunt de ocupat până la 1 Sept., în comitatele Bistrița-Năsăud, Brașov, Făgăraș, Trei-Scaune, Hunedoara, Târnava-mare și Sibiu. Reflectanții la aceste posturi să fie cetățeni ungari, să aibe o diplomă ungară de învățător sau învățătoare, iar rugărilor lor să se adreseze la comisariatul guvernului la Sibiu, însărcinat să rezolve treburile școlare gr-or. și gr-cat. române.

**Dela școala comercială română din Brașov. Aris pentru anul viitor.** Anul școlar 1918/19 se va începe la 1 Sept. v. 1918. Inscriserile se fac la Direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Sept. v. 1918. Prenotările pentru inscriere în clasa I comercială să se facă în fiecare an prin cerere în scris până la 15 August v. la Direcțiune.

În clasa I. pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La inscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenle supletorii și de emendare se vor ținea în 1, 2 și 3 Sept. v. 1918. Examenle de privatisti se vor ținea în 11, 12 și 13 Sept. v. 1918. Aceștia au înă a-se însușă în persoană la Direcțiune cel mult până în 10 Sept. v. 1918. Examenul oral de maturitate va fi în 15 Sept. v. 1918.

Didactru și taxele școlare sunt: 1. Taxa de primire 10 cor. 2. Diverse taxe de inscriere 73 cor. 3. Didactru 120 cor. 4. Taxa de examen privat 85 cor. 5. Taxa examenului de maturitate 36 cor. 6. Taxa examenului de diferență 125 cor. Elevii de confesiuni străine decât cea gr-or. și gr-cat. română, precum și cei din țări străine, plătesc toate taxete duble.

Malvy osândit la 5 ani exil. Prim-ministrul francez, Clemenceau, îndată la preluarea guvernului a început o adevărată

geană împotriva pacifistilor și a elementelor, cari cereau pacea și agitan împotriva războiului. Pe pașa Belo și un redactor al ziarului „Bonnet Rouge” i-a executat pentru tradare de patrie. Pe fostul prim-ministru Cailleaux l-a deșinut, iar pe Malvy, fost ministru de interne l-a pus sub acuză, că ar fi tradat planurile ofenzivei franceze și pozițiile de pe Chemin de Dames germanilor. Senatul, care a investigat afacerea, l-a absolvat de acuză tradării de patrie. l-a aflat însă vinovat pentru neglijență în oficiu și părtaş la curentul de pace și l-a osândit la cinci ani exil.

**Prețul făinei.** O ordinațiune a guvernului stabilește prețul pentru făină de grâu, secară și orz pe anul 1918—1919 în toată Ungaria. Pentru făină fină produsă din grâu 296 cor. 50 keri pe suta de kgr., făină de gătit 80 cor., făină de pâne 50 cor., făină de săcară 87 cor. 30 fil.; pentru tărâțe de grâu, săcară și orz 35 cor. În aceste prețuri se cuprind și cheltuielile de transport și descărcare, dar nu și prețul sacului. Vânzătorul poate pune în socoteală separat și prețul sacului.

**Prețuri maxime pentru lemne și piei.** O ordinațiune a guvernului hotărăște prețuri maxime pentru 3 articole de censem de cea mai mare însemnătate: lemne, piei și ghindă pentru tăbăcari.

Privitor la lemne se hotărăse prețuri maxime pentru toate felurile de lemne de foc și de construcție. Prețurile de detaliu, ce se vor plăti în orașe vor fi hotărâte de niște comisii speciale pentru fixarea prețului lemnului. Comisia trebuie să hotărăască în termen de 15 zile dela adunare prețurile, având în vedere prețurile engros precum și cheltuielile de transport, păstrare, asigurare ș. a. Câștigul admis va fi 10 la sută pentru ceice nu sunt producători și 5 la sută la depositele ținute chiar de producători. Nici un fel de cheltuieli nu vor putea fi puse în socoteală.

O altă ordinațiune hotărăște negoțul de piei, crude sau lucrate, apoi prețurile pentru piele crude. Ordinațiunea hotărăște și prețurile tuturor felurilor de piei lucrate, precum și felul cum se va putea face comerțul de piei tăbăcite de orice fel. Pieile crude vor trebui vândute centralei de piei, iar fabricanții de pielărie nu pot cumpără piei crude decât dela centrală. De asemenea nu se vor putea primi spre tăbăcire piei crude de vită, vițel și cal fără autorizația ministerului de comerț. Excepție fac pieile animalelor tăiate din împrejurări silite, dar și atunci pieile tăbăcite trebuiesc anunțate centralei.

## Bibliografie.

A apărut:

**Teologia Morală vol. I.** de Dr. Alexandru Nicolescu, canonic

Prețul franco rec. cor. 11.50.

Se speadează dela *Librăria sem. din Blaj—Balázsfalva.*

*Dr. Ioan Lupăș: Căzut-a cununa capului nostru. Cavântări funebreale.* Sub acest titlu a apărut în tipografia diecezană din Arad o carte, care cuprinde 40 cavântări funebreale și 6 comemorări, rostite la diferite ocazii și despre diferite persoane: Francisc Ferdinand, Mitrop. Mețianu Virgil Oniț, Dr. Aug. Bunea, Căpitanul Goșa, Ioan Cavalier de Pușcariu, Atanasie Marienosen etc.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:  
**Ioan Suetu.**

„ARDELEANA” Institut de credit și economii,  
societate pe acții în Orăștie.

## CONCURS.

Cu intenția de a formă succrescănță pentru viitor, direcțiunea institutului de credit și economii „ARDELEANA” soc. pe acții în Orăștie află cu cale să inactiveze fondul iubilat economic al institutului, dând ajutoare unor bărbați, cari doresc să-și completeze cunoștințele practice în:

1. Administrarea unei moșii mai mari, și în legătură cu aceasta în conducerea unei lăptării.
2. Conducerea unei grădini de pomărit, zarzavat, viță de vie și albinărit.
3. În manipularea vinului.
4. În conducerea unui atelier mehanic pentru reparaturi de mașini agricole etc.

Concurenții au să dovedească că au deja anumite cunoștințe în una din acestea direcții, că au purtare morală bună, sunt sănătoși, au să arete apoi starea familiară, etatea, cunoștința de limbi și relația militară.

Mărimea ajutorului se va satori conform biruințelor ce le va reclama ocupația la care voiesc să se aplice reflectanții. Praxa o vor face la moșia, la grădina, la pivnița de vin sau la atelierul, care-l va indica institutul, eventual la care doresc reflectanții. Durata praxei se va satori după trebuință.

Direcțiunea e aplicată mai departe a da ajutor de cel puțin câte 500.— Cor. la an unor tineri, cari voiesc să absoalve vre-o școală practică agronomică (d. e. în Mediaș, Bistrița, Feldioara, Lugos, Șimleu etc.

Dela aceștia să cere să fie trecuți de 15 ani, și să-și exopereze însiși direct primirea în careva din aceste școli. Condițiile de primire s'au anunțat în ziare în zilele acestea. Terminul de primire expiră cam prin 20 August. c.

Onorații domni preoți și învățători dela sate sunt rugați pe calea aceasta să ne recomande tineri pentru a fi trimiși la școlile agronomice amintite.

Cererele pentru ajutoarele cuprinse în acest concurs reflectanții au să le înaintese la direcțiunea institutului nostru până în 30 August c. n. însoțite de eventuale scrisori de recomandare din partea vreunui intelectual de trecere din partea locului.

Orăștie, la 29 Iulie 1918.

Direcțiunea.

## Căncelaria tehnică

a lui

**Mihail Ittu**, priminginer silvic  
Nagyseben—Sibiu, str. Șaguna Nr. 8.

Efectuește măsurări de tot soiul și compune planuri, prețuește păduri, domenii întregi și mijlocește vânzarea-cumpărarea lor, primește afaceri urbariale, etc.